

Handläggare:
Erica Dahlin
Britt-Marie Färje

Yttrande – Finansdepartementets remiss om regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Bakgrund

Ett delbetänkande från indelningskommittén gällande ny regional indelning har tagits fram. Avesta kommun kommer att ingå i region Svealand enligt förslaget på ny indelning.

Yttrandet har, till stor del, skrivits genom samverkan mellan Dalakommunerna. Yttrandet ställer sig positivt till den nya indelningen.

Sista rubriken, *Specifikt för Avesta kommun*, är en separat del för endast Avesta kommun, och alltså inte gemensam för Dalakommunerna.

Yttrande

Regional indelning – tre nya län (SoU 2016:48)

Ja till Svealands län och landsting – som decentraliserar makt och resurser

Avesta kommuns sammanvägda bedömning av Indelningskommitténs förslag om att bilda ett nytt landsting i Svealands län 2019 är att det finns objektivt bärande skäl för att genomföra förslaget och att det medför bestående fördelar i enlighet med indelningslagens krav och tillstyrker det.

Avesta kommun instämmer i att den föreslagna geografin för Svealands läns landsting, i en nationell avvägning, är en god utgångspunkt för det kommande landstinget. Att Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län bildar ett nytt län och ett nytt landsting är en utmaning som innebär att våga tänka nytt och att se möjligheterna.

Under mer än 20 år har staten, näringslivet och civilsamhället successivt omorganiserat sig i regioner större än dagens små län. Det har lett till en oacceptabel asymmetri, som gör att de tre stora länen har andra förutsättningar än de 18 mindre länen. Reformeringen av samhällsorganisationen på regional nivå behöver fullföljas. Avesta kommun delar kommitténs analys att sex jämnstarka regioner, med kapacitet att bedriva regional utveckling och att fullgöra uppdragen inom exempelvis hälso- och sjukvård för sina medborgare är rätt väg att gå.

Regeringen bör vara tydlig och i kommande proposition lägga fast att i ett andra steg 2023 ska reformen fullföljas så att Sverige då blir indelat i totalt sex län samt att relevanta statliga myndigheter ska följa landstingsindelningens båda steg.

God granne

Svealands län kommer att gränsa till samtliga föreslagna län utom Skåne/Blekinge. Detta gör att det är väsentligt att bygga upp goda grannrelationer inom alla samhällsområden.

Hälso- och sjukvården behöver en större organisation

Hälso- och sjukvårdens framtida utmaningar kommer att kunna hanteras på ett bättre sätt i större demokratiskt styrda landsting än i dagens samverkansnämnder. De förhandlingslösningar som nämnden kan åstadkomma är inte tillräckligt kraftfulla för att åstadkomma den önskvärda utvecklingen.

Regionens storlek är viktig för möjligheten att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården. Ökad kunskap, demografisk förändring och ökade krav från medborgarna innebär att vården framöver också kommer att behöva genomföra stora investeringar. Små landsting har ett litet befolkningsunderlag och därmed en för liten ekonomi för att klara dessa framtida stora investeringsbehov. I dessa och andra välfärdsfrågor är samspelet med kommunerna en viktig framgångsfaktor.

Stärkt kapacitet för forskning och utveckling

Det föreslagna Svealands län kommer att innehålla många starka företag, lärosäten och en hälso- och sjukvård med sammantaget en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet. Genom ett strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete inom det nya länet kommer en kraftsamling av resurser att främja en hållbar tillväxt än bättre än i dagens mindre län och landsting. Avesta kommun anser att detta ger ökade möjligheter att stärka näringslivets utveckling i hela det nya länet.

Demokratin kan utvecklas

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén tydligt redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom t ex sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Vi är väl medvetna om de utmaningar som en större geografi innebär. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Organisering med nämnder och beredningar som, inom sina mandat, får ansvar för geografiska delar av det nya länet kan bidra till närhet och tydliga kopplingar till det nya landstinget.

Avesta kommun menar att större regioner innebär att det nya landstinget i Svealand får en kraftfullare röst nationellt och internationellt. Det nya länet får också en ökad samlad kapacitet när det gäller att t ex skapa effektiv sjukvård och kollektivtrafik och att uppnå önskade resultat.

Kommunerna som medspelare

Kommunernas insatser och betydelse såväl inom det regionala utvecklingsarbetet som inom välfärdsområdet kan inte nog understrykas. Samspelet mellan landstinget och de drygt 60 kommuner som kommer att finnas i länet kräver nya arbetsformer och en ny organisering. Avesta kommun menar att de förutsättningar som kommer att gälla i Svealands län sätter ramarna för hur samspelet mellan landsting och kommuner ska byggas upp. De utvärderingar som gjorts i Västra Götalandsregionen visar att mindre kommuner fått ett större inflytande i den större regionen. I det nya skapas legitimitet och gemensam utvecklingskraft. Likaså måste de skilda förutsättningarna i de olika delarna av det nya länet beaktas.

Detta är en viktig och central fråga som måste diskuteras och beslutas av det nya landstinget i nära samråd med kommunerna. Denna process måste genomföras parallellt med att det nya landstinget tar form, så att samspelet mellan kommuner och landsting säkerställs i den nya organisationen.

Landstinget ska ha det regionala utvecklingsansvaret

Med bildandet av nya län får den politiska nivån i form av de nya landstingen även fortsättningsvis statens förtroende att leda det regionala utvecklingsarbetet och ta det territoriella ansvaret. Avesta kommun tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att det är landstingen som ska ha det regionala utvecklingsansvaret.

Infrastruktur, kollektivtrafik och kultur

Arbetsmarknadsregionerna blir allt större, människor pendlar allt längre till sina arbeten och företagen är beroende av en god infrastruktur för att kunna växa. Den nya regionbildningen speglar på ett bättre sätt människors naturliga rörelsemönster.

Den tilltänkta Svealandsregionen har många industrikommuner och en regionbildning kan bidra till att lyfta industrins villkor och utmaningar, stärka forskning, innovation och transportutmaningar. Bergslagsbanan går till exempel genom Gävleborg, Dalarna, Örebro och Värmland. Längs den sträckan finns ett flertal företag som är gravt järnvägsberoende. Dalabanan är ytterligare ett exempel på ett kommunikationsstråk som går genom flera län i den tilltänkta regionen och som är viktig för näringslivets kompetensförsörjning, regionens turismnäring och studeranden.

Skapandet av en ny regional kollektivtrafikmyndighet ger möjlighet att organisera kollektivtrafiken där de gamla gränserna tänks bort. En samordning av tåg- och busstrafik och samordnade taxor över dagens länsgränser stärker kollektivtrafikens konkurrenskraft.

Kultur- och fritidslivet är viktigt för den lokala identiteten och Dalarna har en bred tradition av utövande inom musik, film och spelutveckling på alla nivåer. Bildandet av en storregion måste stärka förutsättningarna för en fortsatt utveckling av det lokala kulturlivet, de lokala platsernas attraktivitet och identitet. Det gynnar också den nya regionen.

Större och bredare uppdrag

Region Skåne och Västra Götalandsregionen har visat att den regionala politiska nivån är både beredd och kapabel att axla ansvar som traditionellt funnits i staten.

Framöver bör regeringen pröva om inte regional politisk nivå kan ta ansvar för frågor inom fler politikområden. Vi menar att infrastruktur i vägar, järnvägar och bredband, liksom delar av arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på sådant som kan diskuteras flyttas hit.

Flerkärnig förvaltningsstruktur

I det nya länet kommer såväl landstingets förvaltningsorganisation som länsstyrelsen och berörda sektorsmyndigheter med regional organisering att behöva välja lokaliseringssorter. Avesta kommun menar att samtliga dessa processer bör ske i ett sammanhang.

Finansieringsprincipen gäller

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. De merkostnader som uppkommer enligt förslaget ska enligt kommunkansliets uppfattning finansieras av staten. Det är inte rimligt att de förändringar som genomförs genom riksdags- och regeringsbeslut ska belasta den del av befolkningen som finns i det föreslagna Svealand.

Klargör roller på regional nivå

Kommittén måste i sitt fortsatta arbete söka lösningar för att dels ge de nya landstingen ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt territorium och dels säkerställa att myndigheterna,

inklusive länsstyrelsen, ges en ny roll på den regionala spelplanen. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen.

Nytt begrepp i stället för landsting?

Begreppet region är etablerat för de landsting som övertagit det regionala utvecklingsansvaret, inte minst i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. Numera är det endast vid allmänna val som begreppet landsting används för den regionala politiska nivån. För Svealands län skulle det som kommittén benämner Svealands läns landsting i stället med detta förslag komma att heta Region Svealand.

Specifikt för Avesta kommun

Då Avesta kommun, i den nya regionindelningen, skulle övergå från att vara en gränskommun till en central kommun i regionen skulle frågor gällande bland annat infrastruktur och kommunsamverkan underlättas. Dalabanan är tidigare nämnd i yttrandet, men även Godsstråket genom Bergslagen, investeringar och samverkan gällande bland annat rv 68 och rv 70 skulle kunna förenklas när de nuvarande länsgränserna försvinner.

Redan idag ser Avesta kommun naturliga samverkanpartners i länsangränsande kommuner vilka kan förstärkas och förenklas i den nya regionindelningen.

Förslag efter arbetsutskottets beredning

- Kommunkansliets yttrande, som till stor del är ett Dalagemensamt yttrande, antas som Avesta kommuns yttrande med följande tillägg:
 - Ja till Svealands län och landsting – decentralisering av makt och resurser
 - Tillägg angående Godsstråket genom Bergslagen och rv 70.

|

Kommunstyrelsen

2016-09-12

Plats och tid	Fridolinsalen, Avesta, klockan 13:00 – 17:00
Beslutande	Lars Isacsson (S), ordförande, § 104-120 och § 122-123 Susanne Berger (S) Susanne Berger (S), ersättare för Lars Isacssons (S) som ordf, § 121 Mikael Westberg (S) Patrik Sundin (S) Laila Borger (S) Anita Tärneborg (S) Pia Aronsson (V) Johan Thomasson (M) Gunilla Berglund (C) Anneli Karlsson (KL) Lis Linnberg (L) Kurt Kvarnström (S), ersättare för Blerta Krenzi (S) Heidi Sjungargård (MP), ersättare för Henrik Öhrn (MP) Maarit Hessling (M), ersättare för Curt-Åke Cocce Larsson (KD) Stefan Palm (S), ersättare för Martti Hopponen (SD)
Övriga deltagande	Anders Friberg, kommundirektör Siv Karlsson, economichef Stig-Björn Lundgren, statsvetare och krönikör, del av § 104 Mats Myrén (M), kommunrevisionen, del av § 104 Björn Hansson, bildningschef, del av § 104 Ann-Sofi Hopstadius, ekonom, del av § 104 Arne Hjorth, samhällsbyggnadschef, del av § 104 Peter Granqvist, planingenjör, del av § 104 Eva Westlund, planingenjör, del av § 104 Erika Flygare, planarkitekt/landskapsarkitekt, del av § 104 Carina Johansson, förvaltningschef för omsorgsförvaltningen, del av § 104 Bo Brännström (L), del av § 104 Erica Dahlin, utredare, sekreterare
Utses att justera	Anneli Karlsson (KL) med Maarit Hessling (M) som ersättare
Justeringens plats och tid	Kommunkansliet tisdag 13 september 2016 klockan 13:00
Underskrifter	Paragrafer 104-123
	Sekreterare _____
	Ordförande _____
	Justerande _____

ANSLAG

Sammanträde	Kommunstyrelsen		
Datum	2016-09-12		
Anslag sätts upp	2016-09-13	Anslag tas ner	2016-10-05
Protokollets förvaring	Kommunkansliet		

Christina Hardyson

Kommunstyrelsen

2016-09-12

ÄRENDELISTA

§ 104	Information	Error! Bookmark not defined.
§ 105	Avesta Båtklubb genom Jirry Svedlunds medborgarförslag om rastplats vid Avesta Båtklubbs plats i Karlbo	Error! Bookmark not defined.
§ 106	Träbyggnadspolicy för Avesta kommun	Error! Bookmark not defined.
§ 107	Månadsrapport juli 2016 inkl årsprognos för Avesta kommun	Error! Bookmark not defined.
§ 108	Teckningsrätt, förhandlare, beslutsattesteranter och utanordnare för kommunstyrelsens verksamhet	Error! Bookmark not defined.
§ 109	Begäran från Bjurfors Samfällighetsförening om att få tillhöra Avesta kommun	Error! Bookmark not defined.
§ 110	Yttrande – Finansdepartementets remiss om regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)	3
§ 111	Omfördelning av tilldelat statsbidrag till omsorgsstyrelsen för mottagning av flyktingar	Error! Bookmark not defined.
§ 112	Karin Perers (C), Gunilla Berglunds (C) och Sara Perssons (C) motion om träbyggnadsstrategi	Error! Bookmark not defined.
§ 113	Köp av mark vid Brovallsgården, ett område av fastigheten Karlbo 2:44	Error! Bookmark not defined.
§ 114	Försäljning av skogsfastighet, Västmosa 6:1	Error! Bookmark not defined.
§ 115	Karina Carlsons medborgarförslag om produktion av lägenheter och hus, rabatterade hyror, Nya Byns lägenheter i Krylbo och Karlbo samt integration av nykomlingar	Error! Bookmark not defined.
§ 116	Pernilla Nymans medborgarförslag om konstnärerverkstad	Error! Bookmark not defined.
§ 117	Krister Nilssons (KL) motion om e-förslag	Error! Bookmark not defined.
§ 118	Karin Perers (C) motion om organiserade återträffar för Avesta kommuns utflugna unga	Error! Bookmark not defined.
§ 119	Johan Thomassons (M) motion om förutsättningar att inför den s k ”Rättviksmodellen”	Error! Bookmark not defined.
§ 120	Gunilla Berglunds (C) motion om åtgärder för att förebygga och förhindra fallolyckor hos äldre	Error! Bookmark not defined.
§ 121	Region Dalarnas årsredovisning 2015	Error! Bookmark not defined.
§ 122	Redovisning av delegationsbeslut	Error! Bookmark not defined.
§ 123	Delgivningar	Error! Bookmark not defined.

§ 110 Yttrande – Finansdepartementets remiss om regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Dnr KK 2016-00229 000

Finansdepartementet har överlämnat remiss om regional indelning – tre nya län, för yttrande.

Utredarna Erica Dahlin och Britt-Marie Färje överlämnar förslag till Avesta kommuns yttrande som har utformats efter att Region Dalarnas underlag inkommit 2 september 2016.

Ett delbetänkande från indelningskommittén gällande ny regional indelning har tagits fram. Avesta kommun kommer att ingå i region Svealand enligt förslaget på ny indelning.

Yttrandet har, till stor del, skrivits genom samverkan mellan Dalakommunerna. Yttrandet ställer sig positivt till den nya indelningen.

Sista rubriken, Specifikt för Avesta kommun, är en separat del för endast Avesta kommun, och alltså inte gemensam för Dalakommunerna.

Yttrandet innehåller följande rubriker:

- Ja till Svealands län och landsting
- God granne
- Hälso- och sjukvården behöver en större organisation
- Stärkt kapacitet för forskning och utveckling
- Demokratin kan utvecklas
- Kommunerna som medspelare
- Landstinget ska ha det regionala utvecklingsansvaret
- Infrastruktur, kollektivtrafik och kultur
- Större och bredare uppdrag
- Flerkärnig förvaltningsstruktur
- Finansieringsprincipen gäller
- Klargör roller på regional nivå
- Nytt begrepp i stället för landsting?

§ 110 (forts)

- Specifikt för Avesta kommun

Då Avesta kommun, i den nya regionindelningen, skulle övergå från att vara en gränskommun till en central kommun i regionen skulle frågor gällande bland annat infrastruktur och kommunsamverkan underlättas. Dalabanan är tidigare nämnd i yttrandet och investeringar och samverkan gällande bland annat RV 68 skulle kunna förenklas när de nuvarande länsgränserna försvinner.

Redan idag ser Avesta kommun naturliga samverkanpartners i länsangränsande kommuner vilka kan förstärkas och förenklas i den nya regionindelningen.

Utredarnas förslag:

- Kommunkansliets yttrande, som till stor del är ett Dalagemensamt yttrande, antas som kommunstyrelsens yttrande.

Förslaget till yttrande utskickades 5 september 2016 och redovisas av utredare Erica Dahlin.

Vid arbetsutskottets beredning meddelade Johan Thomsson (M) att han avstår medverkan i beslutet med hänvisning till den korta tiden för att sätta sig in i tjänstemannaförslaget till yttrande.

Beredning

- Finansdepartementets remiss 30 juni 2016.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 29 augusti 2016 § 85.
- Kommunkansliets skrivelse 5 september 2016.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 5 september 2016 § 94.
- Kommunkansliets reviderade skrivelse 5 september 2016.

Vid kommunstyrelsens behandling av ärendet yrkar Lars Isacson (S), Gunilla Berglund (C), Lis Linnberg (L) samt Kurt Kvarnström (S) bifall till arbetsutskottets förslag att Kommunkansliets yttrande, som till stor del är ett Dalagemensamt yttrande, antas som Avesta kommuns yttrande med följande tillägg:

- Ja till Svealands län och landsting – som decentraliserar makt och resurser.
- Tillägg angående Godsstråket genom Bergslagen och Rv 70.

§ 110 (forts)

Johan Thomasson (M) med instämmande av Maarit Hessling (M) yrkar på avslag till arbetsutskottets förslag och att Avesta kommun ställer sig negativ till regionindelningen och Region Svealand samt att nuvarande regionindelning kvarstår.

Anneli Karlsson (KL) samt Pia Aronsson (V) deltar ej i beslutet.

Efter fastställd proposition beslutar kommunstyrelsen enligt arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunkansliets yttrande, som till stor del är ett Dalagemensamt yttrande, antas som Avesta kommuns yttrande med följande tillägg:
 - Ja till Svealands län och landsting – som decentraliserar makt och resurser.
 - Tillägg angående Godsstråket genom Bergslagen och Rv 70.

Reservationer

Johan Thomasson (M) samt Marit Hessling (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för Johan Thomassons förslag.

—